

Život a hra

Život není hra, i když se hře v mnohém podobá a i když pomocí nejrůznějších hodnotných her prohlubuje svou kvalitu. Hra je spíše jen obrazem života, ale obrazem, na němž se daleko zřetelněji vyjevuje to, co bychom v životě mohli přehlédnout. Nezapomenutelný je Landsbergův výklad lidského života z obrazu býčího zápasu. Jde však o to, abychom věděli, že život je více než hra, nikoliv méně. Celá kultura je vlastně hra, ale je to hra, která proniká celým naším životem a život už bez ní není možný. Také mravnost je jakoby hra, ale bez ní život ztrácí svou cenu a přestává být životem lidským. Neboť lidský život už nemůže spočívat jen v obstarávání a hromadění, nýbrž v tvorbě něčeho, co tu ještě nebylo a čeho hodnota nemůže být a nebude zvažována ani stanovována nějakým definitivním lidským rozhodnutím jako poslední a nejvyšší instancí. Tak jako umělec dbá sice hlasu veřejnosti i hlasu kritiky, ale svým dílem chce dosáhnout víc než slávy a uznání, tak se každý z nás musí snažit o víc než životní úspěch a respekt druhých. Rozhodující je přece, že hra i život jsou dobré, ne že se dovedou jen prosadit.

(Praha, 940202-1.)